

ОБЛІК ІМПОРТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

© 2016 ІЗМАЙЛОВ Я. О.

УДК 657.2:339.564

Ізмайлов Я. О. Облік імпорту основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств

Метою статті є визначення напрямків підвищення достовірності, прозорості та систематизованого відображення в бухгалтерському обліку імпортованих основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств з урахуванням міжнародної практики та національних особливостей. Проаналізовано динаміку макроекономічних показників імпорту, які впливають на інвестиційно-інноваційний розвиток України. Подано тлумачення категорії «основні засоби» з метою їх відображення в бухгалтерському обліку. Представлено методику обліку та оцінки іноземних основних засобів за національними та міжнародними стандартами звітності, залежно від способу надходження, що будуть задіяні в інвестиційно-інноваційному розвитку підприємства. Обґрунтовано систематизований поетапний порядок обліку купівлі імпортованих основних засобів інвестиційно-інноваційного призначення національним підприємством-імпортером з альтернативними варіантами відображення курсових різниць.

Ключові слова: інвестиційно-інноваційний розвиток, облік імпортованих операцій, основні засоби, іноземна валюта, курсові різниці.

Рис.: 5. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 21.

Ізмайлов Ярослав Олександрович – кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Криворізький економічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет» (пр. Поштовий, 64, Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50027, Україна)

E-mail: izmyar@ukr.net

УДК 657.2:339.564

Измайлов Я. А. Учёт импорта основных средств для инвестиционно-инновационного развития предприятий

Целью статьи является поиск направленный повышения достоверности, прозрачности и систематизированного отображения в бухгалтерском учёте импортных основных средств для инвестиционно-инновационного развития предприятий с учётом международной практики и национальных особенностей. Проанализированы внешнеэкономические макропоказатели импорта, которые влияют на инвестиционно-инновационное развитие экономики Украины. Раскрыта сущность категории «основные средства» с целью их отражения в бухгалтерском учёте. Представлена методика учёта и оценки импортируемых основных средств согласно национальным и международным стандартам финансовой отчетности, в зависимости от способа поступления, которые будут участвовать в инвестиционно-инновационном развитии предприятия. Систематизирован и представлен порядок отражения в учёте операций по импорту основных средств инвестиционно-инновационного назначения национальным предприятием-импортером с альтернативными вариантами отражения курсовых разниц.

Ключевые слова: инвестиционно-инновационное развитие, учёт импортных операций, основные средства, иностранная валюта, курсовые разницы.

Рис.: 5. **Табл.:** 2. **Библ.:** 21.

Измайлов Ярослав Алексеевич – кандидат экономических наук, доцент кафедры международной экономики Криворожский экономический институт ГВУЗ «Криворожский национальный университет» (пр. Почтовый, 64, Кривой Рог, Днепропетровская обл., 50027, Украина)

E-mail: izmyar@ukr.net

UDC 657.2:339.564

Izmaylov Ya. O. Accounting of Imports of Fixed Assets for the Investment-Innovative Development of Enterprises

The article is aimed at finding directions for increasing reliability, transparency and a systematic display in accounting the imported fixed assets for the investment-innovative development of enterprises with consideration of international practice as well as national features. The external macroeconomic indicators for imports that impact the investment-innovative development of economy of Ukraine have been analyzed. Substance of the category of «fixed assets» has been disclosed with a view to their reflection in the accounting. The article provides a technique of accounting and evaluation of imported fixed assets according to both national and international financial reporting standards, depending on the method of income, which will participate in the investment-innovative development of enterprise. Order of reflection in the accounting operations for imports of fixed assets with investment-innovation assignment by national importer have been systematized and presented, together with the alternatives for reflecting the exchange differences.

Keywords: investment-innovation development, accounting of import operations, fixed assets, foreign currency, exchange differences.

Fig.: 5. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 21.

Izmaylov Yaroslav O. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of International Economics, Kryvyi Rih Economic Institute of Kryvyi Rih National University (64 Poshtoviy Ave, Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, 50027, Ukraine)

E-mail: izmyar@ukr.net

Інвестиційно-інноваційна модель розвитку країни активізує якісне підвищення технологічного рівня підприємств, створення науково-дослідницьких програм розвитку та впровадження нововведень, удосконалення системи інформаційного забезпечення, вирішення стратегічних і соціальних суспільних проблем. Підприємства України потребують якісно нових технологій та обладнання, які дозволять зменшити забруднення навколишнього середовища, матеріальні та трудові витрати, а також підвищити ефективність діяльності у вигляді зростання прибутку. Одним із шляхів інтенсивного розвитку українських підприємств на основі впровадження нових інвестиційно-інноваційних технологій та обладнання є імпорту основних засобів.

Недостатня методологічна розробленість і дискусійність багатьох питань обліку імпорту основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств визначають актуальність розгляду цієї теми.

Методологія обліку, оцінки та подання фінансової звітності про імпорту основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств входить до кола наукових інтересів багатьох вітчизняних і закордонних дослідників. Найбільш докладна інформація про облік імпортованих основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств знайшла відображення в наукових розробках вітчизняних учених: Ф. Ф. Бутинця [1], В. М. Гейця [2], С. Ф. Голова [3], Г. І. Дахно [4], Л. О. Кадуріної [5], В. М. Костюченко [3], Ю. А. Кузьмін-

ського [6], В. М. Пархоменко, І. М. Павлюка, А. А. Пересади, А. І. Саченко [7], В. П. Семиноженка [8], С. В. Свірко [9], А. І. Сухорукова [10], Ж. М. Чабаненко [11], М. Г. Чумаченка, а також закордонних авторів Х. Андерсона, Г. Александера, С. Барнеса, Дж. Бейлі, Г. Бірманна, Г. Велша, Р. Г. Еклеса [12], Б. Нідлза, П. І. Камишанова, Р. Каплана [13], Д. Колдуелла, Др. Рікардо Джуччі [14], Я. В. Соколова, М. Фрідмана [15], Р. Холта, У. Шарпа, С. Шмідта, Р. Шортрідж [16] та ін.

З огляду літературних джерел видно, що поки не знайшли однозначного вирішення і залишаються дискусійними питання, пов'язані зі створенням єдиного систематизованого порядку обліку імпорту основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств.

Метою статті є визначення напрямків підвищення достовірності, прозорості та систематизованого відображення в обліку імпортованих основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств з урахуванням міжнародної практики та національних особливостей їх здійснення.

Відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» імпорт – купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктах господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами [17].

Динаміка зведеного зовнішньоторговельного балансу України представлена на рис. 1.

З рис. 1 видно, що з 2010 по 2012 рр. відбувалося зростання імпорту із 65754,1 до 89774,6 млн дол. США, а з 2013 р. почалося зниження його обсягів. Дуже сильне скорочення імпорту товарів та послуг відбулось у 2015 р. порівняно з 2014 р. (на 16138 млн дол. США, або 31,5%), на що вплинула військово-політична ситуація в країні.

German Advisory Group дійшла висновку, що попри позитивний короткостроковий вплив скорочення імпорту на динаміку ВВП, Україна потребуватиме імпорту для підвищення конкурентоспроможності та збільшення експорту в майбутньому. Рекомендовано

притримуватись ліберальної торговельної політики й утримуватись від протекціоністських заходів, оскільки їх важко усунути і вони можуть зашкодити майбутній імplementації договорів про зону вільної торгівлі [11].

Товарна структура імпорту за 2014–2015 рр. представлена на рис. 2.

За даними рис. 2 видно, що структура імпорту України майже не зазнала вагомих змін, найбільше імпортовано мінеральних продуктів, продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей, машин, устаткування, транспортних засобів та приладів.

Замість інвестування в оновлення основних засобів кошти від випуску продукції українськими підприємствами спрямовувалися переважно на споживання або виводилися з обігу в незаконний спосіб. Закономірним наслідком цього стало погіршення стану основних засобів, ступінь зносу яких у 2015 р. досяг критичної позначки в майже 80% і продовжує зростати (рис. 3).

На рис. 4 відображено динаміку вартості основних засобів, нематеріальних активів та незавершених капітальних інвестицій гірничо-збагачувальних комбінатів Кривбасу за 2011–2014 рр.

З рис. 4 видно, що на розглянутих гірничо-збагачувальних комбінатах Кривбасу спостерігається стійка тенденція до зменшення вартості нематеріальних активів і зростання обсягів незавершених капітальних інвестицій через кризові явища в національній та світовій економіці, що не дозволяють вивільнити додаткові кошти на їх завершення, а також значні зростання платежів за користування надрами. Вартість основних засобів на ПАТ «Південний ГЗК» с ПАТ «Центральний ГЗК» значно впала в 2014 р. порівняно з минулими роками, а на ПАТ «Північний ГЗК» і ПАТ «Інгулецький ГЗК» навпаки зросла, що говорить про продовження будівництва та покупки основних засобів.

Одним із шляхів інтенсивного розвитку українських підприємств на основі впровадження нових інвестиційно-інноваційних технологій та обладнання є імпорт основних засобів.

В Україні методологічні засади формування інформації про основні засоби визначаються Положенням

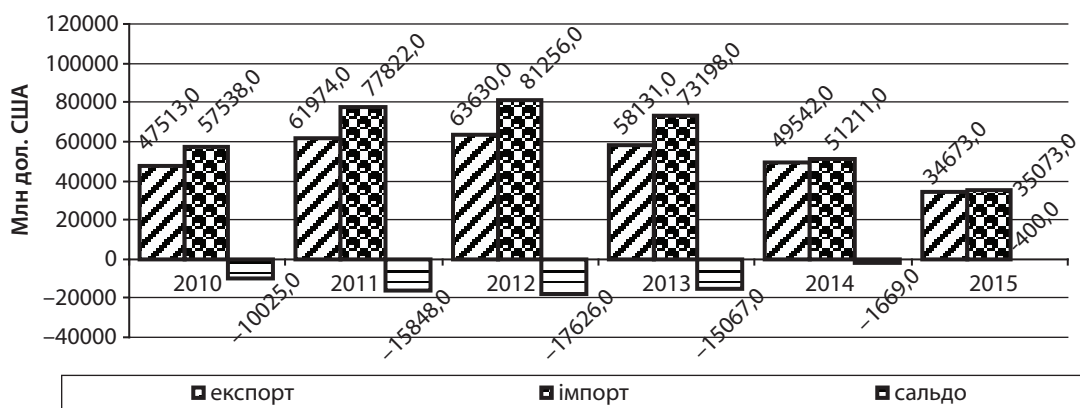

Рис. 1. Динаміка зведеного зовнішньоторговельного балансу України

Джерело: складено автором за даними http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/articleart_id=65613

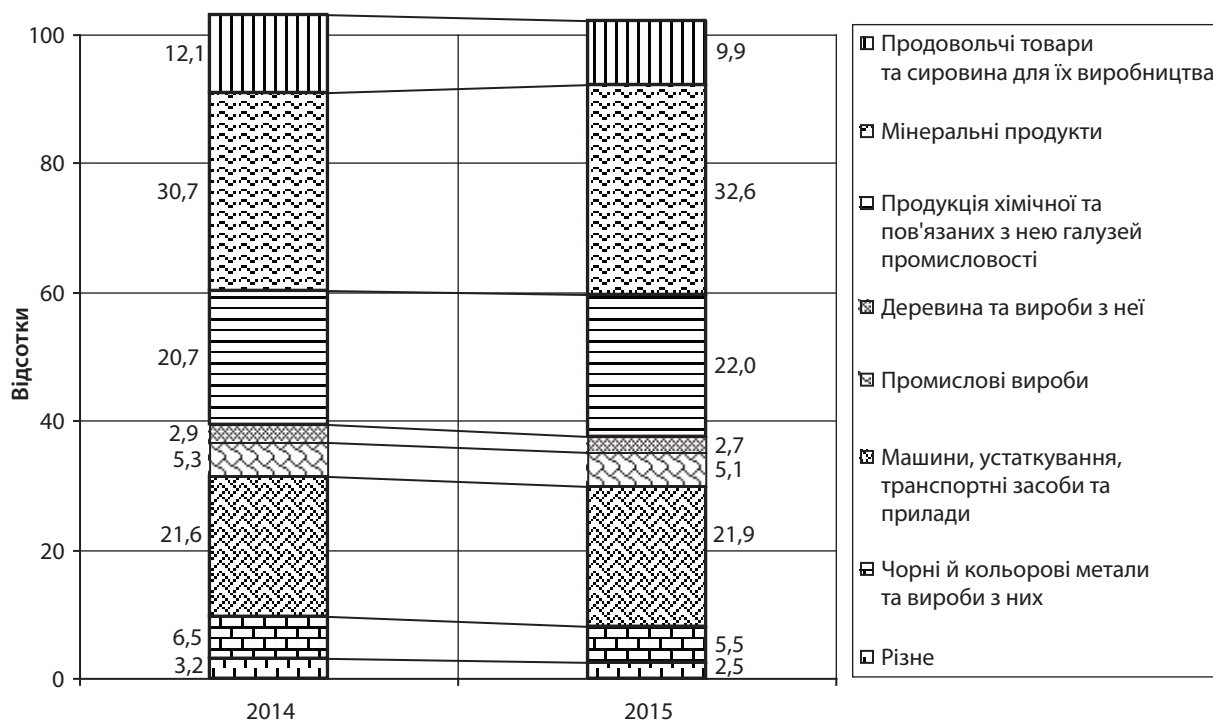

Рис. 2. Товарна структура імпорту України за 2014–2015 рр., %

Джерело: складено автором за даними http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/articleart_id=65613

Рис. 3. Динаміка зносу основних засобів та оновлення основного капіталу в Україні за 2000–2015 рр., %

Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України.

(стандартом) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 7 «Основні засоби» [15] та Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку (М(С)БО) 16 «Основні засоби» [17]. Крім того, деякі питання розкриті в Податковому кодексі України [16].

Визначення поняття «основні засоби» з метою бухгалтерського обліку представлено в *табл. 1*.

Порівнюючи дефініції, представлені в національних та міжнародних стандартах, можна зробити висновок про їх подібність, яка зумовлена тим, що при написанні українських стандартів бухгалтерського обліку міжнародні стандарти використовувались як осно-

ва. Для визнання активу основним засобом існує один основний критерій – термін корисного використання.

Облік та оцінку іноземних основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку національних підприємств за П(С)БО та МСФЗ залежно від способу надходження відображено на *рис. 5*.

Згідно з П(С)БО та ст. 146 Податкового кодексу України придбані (самостійно виготовлені) основні засоби в результаті імпорту операцій зараховуються на баланс платника податку за первісною вартістю, яка формується не лише з вартості основного засобу (суми, що сплачуються постачальникам), але й з інших витрат,

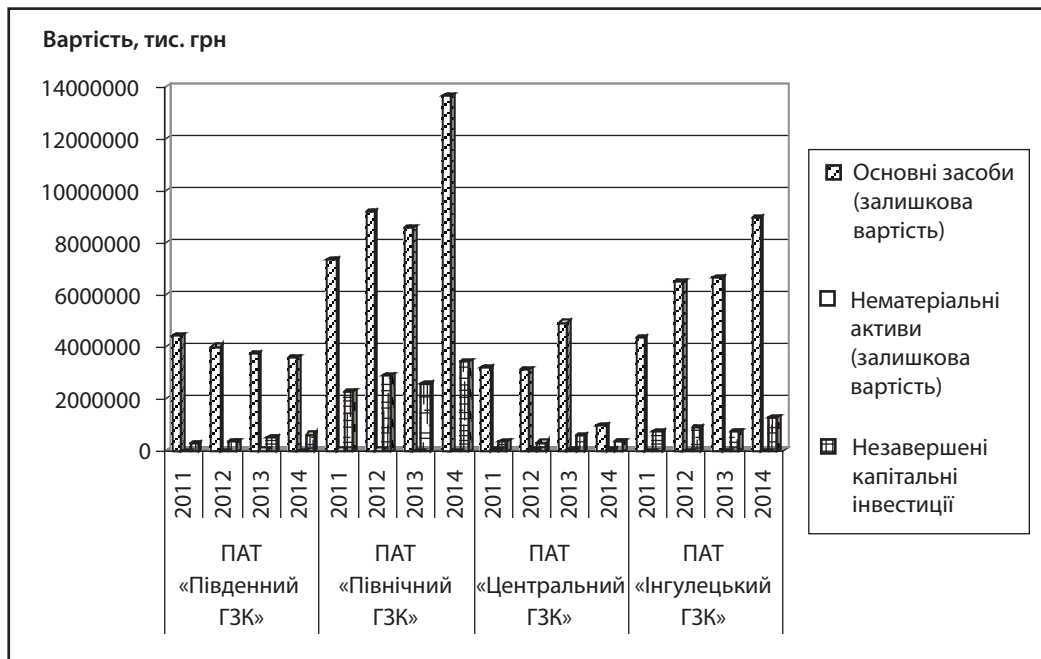

Рис. 4. Динаміка вартості основних засобів, нематеріальних активів та незавершених капітальних інвестицій гірничо-збагачувальних комбінатів Кривбасу за 2011–2014 рр., тис. грн

Джерело: складено автором за даними <http://smida.gov.ua/db/> [21]

Таблиця 1

Визначення поняття «основні засоби» для цілей бухгалтерського обліку

Нормативний документ	Визначення
П(С)БО 7 «Основні засоби» [18]	<p>Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).</p> <p>Об'єкт основних засобів – це:</p> <ul style="list-style-type: none"> – закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього; – конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; – відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; – інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством
Податковий Кодекс України [20]	<p>Основні засоби – це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалини, наданих у користування ділянок надр (окрім вартості землі незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), які призначаються платником податку для використання в господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом і очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію складає більш за один рік (або операційного циклу, якщо він довший за рік)</p>
М(С)БО 16 «Основні засоби» [19]	<p>Основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду

НАДХОДЖЕННЯ	ПЕРВІСНА ОЦІНКА						
<p><i>Придбання (створення з імпортованих комплектуючих) основних засобів у результаті імпортних операцій</i></p>	<p>За собівартістю. Включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – купівельну ціну (у т. ч. ввізне мито та безповоротні податки на придбання) за вирахуванням торговельних знижок; – собівартість об'єктів, збудованих власними силами. Оцінка нематеріальних активів при створенні власними силами проводиться в два етапи: дослідження (витрати не включаються до собівартості) та розробки (включаються); – витрати, що безпосередньо пов'язані з приведенням об'єкта у місце та стан, необхідні для його використання у спосіб, визначений керівництвом (виплати працівникам; підготовка будівельного майданчика; доставка та розвантаження; установка та налагодження; гонорари фахівцям; перевірка, чи є актив придатний для функціонування); – первісно оцінені витрати на розробку і демонтаж об'єкта та відновлення майданчика, на якому він розташований, зобов'язання щодо яких виникли під час придбання об'єкта або внаслідок використання об'єкта упродовж певного періоду для цілей інших, ніж виробництво запасів протягом цього періоду. Для обліку та оцінки таких витрат застосовують МСБО 2 «Запаси» та МСБО 37 «Забезпечення. Непередбачені зобов'язання та передбачені активи»; – витрати на сплату відсотків за позиками включаються до собівартості, якщо відповідають умовам, передбаченим МСБО 23 «Витрати на позики». <table border="1" data-bbox="507 660 1311 900"> <tr> <th data-bbox="507 660 759 705">Придбання:</th> <th colspan="2" data-bbox="759 660 1311 705">Створення:</th> </tr> <tr> <td data-bbox="507 705 759 900"> <p><i>Д-т «Розрахунки за ПДВ», «Основні засоби» К-т «Грошові кошти», «Розрахунки з кредиторами»</i></p> </td> <td data-bbox="759 705 1035 900"> <p>Власними силами: <i>Д-т «Основні засоби» К-т «Виробництво», «Готова продукція», «Незавершене будівництво», «Нарахована зарплата»...</i></p> </td> <td data-bbox="1035 705 1311 900"> <p>Підрядним способом: <i>Д-т «Розрахунки за ПДВ», «Основні засоби» К-т «Розрахунки з кредиторами»</i></p> </td> </tr> </table>	Придбання:	Створення:		<p><i>Д-т «Розрахунки за ПДВ», «Основні засоби» К-т «Грошові кошти», «Розрахунки з кредиторами»</i></p>	<p>Власними силами: <i>Д-т «Основні засоби» К-т «Виробництво», «Готова продукція», «Незавершене будівництво», «Нарахована зарплата»...</i></p>	<p>Підрядним способом: <i>Д-т «Розрахунки за ПДВ», «Основні засоби» К-т «Розрахунки з кредиторами»</i></p>
Придбання:	Створення:						
<p><i>Д-т «Розрахунки за ПДВ», «Основні засоби» К-т «Грошові кошти», «Розрахунки з кредиторами»</i></p>	<p>Власними силами: <i>Д-т «Основні засоби» К-т «Виробництво», «Готова продукція», «Незавершене будівництво», «Нарахована зарплата»...</i></p>	<p>Підрядним способом: <i>Д-т «Розрахунки за ПДВ», «Основні засоби» К-т «Розрахунки з кредиторами»</i></p>					
<p><i>Безоплатно отримані з-за кордону</i></p>	<p>Справедлива вартість або номінальна вартість плюс усі витрати, прямо пов'язані з приведенням активу в робочий стан. <i>Д-т «Основні засоби» К-т «Субсидії та дотації»</i></p>						
<p><i>Обмін на подібний об'єкт за кордоном</i></p>	<p>Якщо в операції відсутня комерційна сутність, то балансова вартість переданого необоротного активу. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта перевищує його справедливую вартість, то вона дорівнюватиме справедливій вартості з включенням різниці до фінансових результатів (витрат) звітного періоду. <i>Д-т «Основні засоби» Д-т «Накопичена амортизація» К-т «Основні засоби» (передані)</i></p>						
<p><i>Обмін на неподібний об'єкт за кордоном</i></p>	<p>Якщо в операції присутня комерційна сутність, то справедлива вартість необоротного активу, збільшена (зменшена) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну</p> <table border="1" data-bbox="507 1339 1311 1512"> <tr> <th data-bbox="507 1339 896 1377">Результатом є збиток:</th> <th data-bbox="896 1339 1311 1377">Результатом є прибуток:</th> </tr> <tr> <td data-bbox="507 1377 896 1512"> <p><i>Д-т «Продаж ОЗ» К-т «Товари» (передані) Д-т «Основні засоби», «Грошові кошти», «Прибутки та збитки» К-т «Продаж ОЗ»</i></p> </td> <td data-bbox="896 1377 1311 1512"> <p><i>Д-т «Продаж ОЗ» К-т «Основні засоби», «Грошові кошти», «Прибутки та збитки» Д-т «Накопичена амортизація», «Основні засоби» К-т «Продаж ОЗ»</i></p> </td> </tr> </table>	Результатом є збиток:	Результатом є прибуток:	<p><i>Д-т «Продаж ОЗ» К-т «Товари» (передані) Д-т «Основні засоби», «Грошові кошти», «Прибутки та збитки» К-т «Продаж ОЗ»</i></p>	<p><i>Д-т «Продаж ОЗ» К-т «Основні засоби», «Грошові кошти», «Прибутки та збитки» Д-т «Накопичена амортизація», «Основні засоби» К-т «Продаж ОЗ»</i></p>		
Результатом є збиток:	Результатом є прибуток:						
<p><i>Д-т «Продаж ОЗ» К-т «Товари» (передані) Д-т «Основні засоби», «Грошові кошти», «Прибутки та збитки» К-т «Продаж ОЗ»</i></p>	<p><i>Д-т «Продаж ОЗ» К-т «Основні засоби», «Грошові кошти», «Прибутки та збитки» Д-т «Накопичена амортизація», «Основні засоби» К-т «Продаж ОЗ»</i></p>						
<p><i>Отримані внаслідок об'єднання з підприємствами-нерезидентами</i></p>	<p>Згідно з МСФЗ «Об'єднання бізнесу» собівартістю необоротних активів є їх справедлива вартість на дату придбання <i>Д-т «Основні засоби», «Гудвіл» К-т «Грошові кошти»</i></p>						
<p><i>Поліпшення об'єкта</i></p>	<p>Повинна існувати вірогідність, що витрати на поліпшення активу дозволять створювати майбутні економічні вигоди, більші за первісно очікувані, та можуть бути надійно оцінені та віднесені на актив. Тобто ці витрати включаються до балансової вартості необоротних активів. <i>Д-т «Накопичена амортизація», «Основні засоби» К-т «Грошові кошти»</i></p>						

Рис. 5. Облік та оцінка іноземних основних засобів за П(С)БО та МСФЗ

Джерело: складено автором.

безпосередньо пов'язаних з отриманням та доведенням основного засобу до стану, у якому він придатний для використання із запланованою метою, зокрема витрат на транспортування.

Під час імпорту основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємства, шляхом їх придбання за грошові кошти в національній валюті та виготовлення власними силами за допомогою імпорتنих комплектуючих, а також за допомогою підрядних організацій-нерезидентів, усі витрати, які включають у первинну вартість, збираються на рахунку 15 «Капітальні інвестиції». По дебету рахунку відбивається збільшення витрат на придбання основних засобів, а по кредиту – списання, у дебет рахунку 10 «Основні засоби», що означає введення об'єкта основних засобів інвестиційно-інноваційного призначення в експлуатацію.

При визначенні вартості, вираженої в іноземній валюті, у фінансовому обліку потрібно враховувати вимоги П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», згідно з яким операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності (національній валюті України) шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на дату здійснення операції (дата визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат).

Сума авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті, надана іншим особам у рахунок платежів для придбання немонетарних активів (запасів, основних засобів, нематеріальних активів тощо) й отримання робіт і послуг, при включенні до вартості цих активів (робіт, послуг) перераховується у валюту звітності із застосуванням валютного курсу на дату сплати авансу.

На кожну дату балансу:

а) монетарні статті в іноземній валюті відображаються з використанням валютного курсу на кінець дня дати балансу;

б) немонетарні статті, які відображені за історичною собівартістю і зарахування яких до балансу пов'язано з операцією в іноземній валюті, відображаються за валютним курсом на початок дня дати здійснення операції;

в) немонетарні статті за справедливою вартістю в іноземній валюті відображаються за валютним курсом на початок дня дати визначення цієї справедливої вартості.

Визначення курсових різниць за монетарними статтями в іноземній валюті відповідно до П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» проводиться на дату здійснення розрахунків та на дату балансу [18].

Облік позитивних і негативних курсових різниць при придбанні основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємства відображається на субрахунках 744 «Дохід від неопераційної курсової різниці» та 974 «Втрати від неопераційних курсових різниць» відповідно.

Порядок бухгалтерського обліку операцій з імпорту основних засобів інвестиційно-інноваційного призначення представлений в *табл. 2*.

В обліку необхідно чітко відстежувати суми іноземної валюти, перераховані у вигляді авансів, і відокремлювати їх від проведення наступної оплати. Для цього використовується субрахунок 371 «Розрахунки за виданими авансами».

ВИСНОВКИ

Отже, у статті визначено існуючі проблеми і напрямки підвищення достовірності, прозорості та аналітичності спрямованості облікової інформації про імпорту основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств. Відображено методику обліку та оцінки іноземних основних засобів для інвестиційно-інноваційного розвитку національних підприємств за П(С)БО та МСФЗ залежно від способу надходження. Представлений порядок обліку купівлі закордоном основних засобів інвестиційно-інноваційного призначення національним підприємством-імпортером з альтернативними варіантами відображення курсових різниць.

Для правильного ведення бухгалтерського обліку імпорتنих операцій та отримання достовірної інформації про них рекомендовано використовувати запропоновану методику бухгалтерського обліку імпортованих основних засобів інвестиційно-інноваційного призначення, яка дозволить підвищити достовірність відображення імпорتنих операцій в обліковій практиці та збільшить прозорість економічної взаємодії між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, оперативно здійснювати контроль за дотриманням законодавства, складанням звітності, забезпеченням усіх користувачів достовірною інформацією.

Проведення подальших наукових досліджень і розробок слід зосередити на вдосконаленні обліку та аналізу операцій, що пов'язані з інвестиційно-інноваційним розвитком підприємств України. ■

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Бутинець Ф. Ф.** Бухгалтерський управлінський облік : навч. посіб. / Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, Н. В. Герасимчук. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 448 с.
- 2. Геєць В. М.** Інституційна обумовленість інноваційних процесів у промисловому розвитку України / В. М. Геєць // Економіка України. – 2014. – № 12 (637). – С. 4–19.
- 3. Голов С. Ф.** Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : [практ. посіб.] / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. – К. : Лібра, 2004. – 880 с.
- 4. Зовнішньоекономічний менеджмент** : навч. посіб. / І. Дахно, Г. Бабіч, В. Барановська [та ін.]. – К. : Центр навчальної літератури, 2012. – 568 с.
- 5. Кадуріна Л. О.** Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації : навч. посіб. / Л. О. Кадуріна, М. С. Стрельнікова. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 606 с.
- 6. Кузьмінський Ю. А.** Автоматизація оперативного обліку та контролю міжнародних економічних операцій : монографія / Ю. А. Кузьмінський. – К. : КНЕУ, 2001. – 268 с.
- 7. Саченко Л. І.** Удосконалення обліку зовнішньоекономічних операцій підприємств України / Л. І. Саченко, О. Л. Зелінська, А. П. Ходико // Вісник СевНТУ : зб. наук. пр. – Севастополь, 2011. – Вип. 116. – С. 185–193.

Облік імпорту основних засобів інвестиційно-інноваційного призначення підприємством-імпортером

№	Дата	Операція	Кореспонденція рахунків		Сума, \$/грн
			Дт	Кт	
1	21.12.14	Перераховано аванс іноземному постачальнику $\$35000 \times 23,9 \text{ грн}/\$ \times 10\% = 83650 \text{ грн}$	371 «Розрахунки за виданими авансами»	312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»	$\frac{\$3500}{83650}$ грн
2	22.01.15	Перераховано митниці мито: $(\$35000 \times 23,6 \text{ грн}/\$) \times 10\% = 82600 \text{ грн}$ та імпорتنний ПДВ $(826000 \text{ грн} + 82600 \text{ грн}) \times 20\% = 181720 \text{ грн}$	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	264320 грн
3		Враховано транспортні витрати з доставки обладнання до митного кордону України: $\$1200 \times 23,6 = 28320 \text{ грн}$	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	28320 грн
4		Враховано транспортні витрати з доставки обладнання в межах України: без урахування ПДВ $(10000 - 1666,7) = 8333,3 \text{ грн}$	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	8333,3 грн
5		на суму отриманого податкового кредиту	641 «Розрахунки за податками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	1666,7 грн
6		Отримано право власності на імпортоване обладнання:			
6.1		на суму авансу (немонетарний об'єкт)	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	371 «Розрахунки за виданими авансами»	$\frac{\$3500}{83650}$ грн
6.2		на суму зобов'язань до сплати (монетарний об'єкт): $(\$35000 - \$3500) \times 23,6 \text{ грн}/\$ = 743400 \text{ грн}$	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	$\frac{\$31500}{743400}$ грн
7		Нараховано митні збори та ввізне мито	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	264320 грн
8		Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ: $(854320 + 82600 \text{ грн}) \times 20\% = 187384 \text{ грн}$	643 «Податкові зобов'язання»	641 «Розрахунки за податками»	187384 грн
9		Погашено податкове зобов'язання з ПДВ шляхом перерахування митницею ПДВ в бюджет	641 «Розрахунки за податками»	643 «Податкові зобов'язання»	187384 грн
10		Нараховано податковий кредит з ПДВ	641 «Розрахунки за податками»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	187384 грн
11	Введено обладнання в експлуатацію: $(28320 + 8333,3 + 83650 + 743400 + 264320) = 1128023,3$	10 «Основні засоби»	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	1128023,3 грн	
12	24.01.2015	Сплачено постачальнику $(\$31500 \times 23,4 \text{ грн}/\$) = 740250 \text{ грн}$	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»	$\frac{\$31500}{740250}$ грн
13		Визначено позитивну курсову різницю $(1276387,20 - 1278804,60) (740250 - 743400) = -3150 \text{ грн}$	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»	744 «Дохід від неопераційної курсової різниці»	3150 грн

8. Семиноженко В. П. Інноваційні перспективи України / В. П. Семиноженко, В. М. Геєць. – Харків : Константа, 2006. – 272 с.

9. Свірко С. В. Державні фінанси України: визначальні вектори, результати та проблеми розвитку / С. В. Свірко, Б. Ю. Кузьмінський // Незалежний аудитор. – 2015. – № 13 (III). – С. 24–31.

10. Сухоруков А. І. Активізація інвестиційно-інноваційної політики у промисловості – стратегічний пріоритет національних економічних інтересів України / А. І. Сухоруков, О. В. Собкевич // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – № 3 (80). – С. 193–205.

11. Чабаненко Ж. М. Особливості фінансового обліку експортно-імпорتنних операцій / Ж. М. Чабаненко, М. О. Турко // Економічний простір : зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ПДА-БА, 2012. – Вип. 58. – С. 261–265.

12. Eccles, R. G. Corporate and integrated Reporting: A Functional Perspective / R. G. Eccles. – Harvard Business School Working Paper. – 2014. – P. 1–21.

13. Kaplan, R. The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action / R. Kaplan. – Harvard Business School Press. – 1996. – 710 p.

14. The German Advisory Group with the Ukrainian Government. Аналітична записка. Динаміка імпорту України у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bmwi.de>
15. **Friedman, M.** The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits M. Friedman // *New York Times Magazine*. – 2011. – 650 p.
16. **Shortridge, R. T.** Understanding the changes in accounting thought / Rebecca T. Shortridge, Pamela A. Smith // *Research in accounting regulation*. – 2009. – P. 11–18.
17. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959-XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/959-12/>
18. П(С)БО зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/>
19. International accounting standart [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.eifrs.lfrs.org/>
20. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2755-17/>
21. Звітність про фінансові результати [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://smida.gov.ua/db/>

REFERENCES

- Butynets, F. F., Chyzhevska, L. V., and Herasymchuk, N. V. *Bukhhalterskyi upravlinyskyi oblik* [Accounting Management Accounting]. Zhytomyr: ZHITI, 2000.
- Chabanenko, Zh. M., and Turko, M. O. "Osoblyvosti finansovoho obliku eksportno-importnykh operatsii" [Features accounting of export-import operations]. *Ekonomichnyi prostir*, no. 58 (2012): 261-265.
- Dakhno, I. et al. *Zovnishnyoekonomichnyi menedzhment* [Foreign trade management]. Kyiv: Tsentri uchbovoi literatury, 2012.
- Eccles, R. G. "Corporate and integrated Reporting: A Functional Perspective". *Harvard Business School Working Paper* (2014): 1-21.
- Friedman, M. "The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits". *New York Times Magazine* (2011).
- Heiets, V. M. "Instytutsiina obumovlenist innovatsiinykh protsesiv u promyslovomu rozvytku Ukrainy" [Institutional conditionality innovative processes in the industrial development of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 12 (637) (2014): 4-19.
- Holov, S. F., and Kostiuuchenko, V. M. *Bukhhalterskyi oblik ta finansova zvitnist za mizhnarodnymi standartamy* [Accounting and financial reporting by international standards]. Kyiv: Libra, 2004.
- "International accounting standart". <http://www.eifrs.lfrs.org/>
- Kuzminskyi, Yu. A. *Avtomatyzatsiia operatyvnoho obliku ta kontroliu mizhnarodnykh ekonomichnykh operatsii* [Automate records management and control of international economic transactions]. Kyiv: KNEU, 2001.
- Kaplan, R. "The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action". *Harvard Business School Press* (1996).
- Kadurina, L. O., and Strielnikova, M. S. *Oblik zovnishnyoekonomichnoi diialnosti na pidpriemstvakh Ukrainy : teoriia, praktyka, rekomendatsii* [Accounting of foreign economic activity in the Ukraine: theory, practice and recommendations]. Kyiv: Tsentri uchbovoi literatury, 2007.
- [Legal Act of Ukraine] (1991). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/959-12/>
- [Legal Act of Ukraine] (2010). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2755-17/>
- "P(S)BO zi zminamy i dopovnenniamy" [P(S) with amendments]. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/>
- Svirko, S. V., and Kuzminskyi, B. Yu. "Derzhavni finansy Ukrainy: vyznachalni vektory, rezultaty ta problemy rozvytku"

[Public finance of Ukraine: defining vectors results and development problems]. *Nezalezhnyi audytor*, no. 13 (3) (2015): 24-31.

Shortridge, R. T., and Smith, P. A. "Understanding The changes in accounting thought". *Research in accounting regulation* (2009): 11-18.

Sachenok, L. I., Zelinska, O. L., and Khodyko, A. P. "Udoskonalennia obliku zovnishnyoekonomichnykh operatsii pidpriemstv Ukrainy" [Improving foreign operations accounting enterprises of Ukraine]. *Visnyk SevNTU*, no. 116 (2011): 185-193.

Semynozhenko, V. P., and Heiets, V. M. *Innovatsiini perspektyvy Ukrainy* [Innovative prospects of Ukraine]. Kharkiv: Konstanta, 2006.

Sukhorukov, A. I., and Sobkevych, O. V. "Aktyvizatsiia investytsiino-innovatsiinoi polityky u promyslovosti – stratehichniy priorytet natsionalnykh ekonomichnykh interesiv Ukrainy" [Enhancing investment and innovation policy in industry – a strategic priority of national economic interests of Ukraine]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, no. 3 (80) (2015): 193-205.

"The German Advisory Group with the Ukrainian Government. Analitichna zapyska. Dynamika importu Ukrainy u 2014 rotsi" [The German Advisory Group with the Ukrainian Government. Policy Brief. Dynamics of imports of Ukraine in 2014]. <http://www.bmwi.de>

"Zvitnist pro finansovi rezultaty" [Reporting financial results]. <http://smida.gov.ua/db/>